

Datum 13 oktober 2018
Behandeld door Bjorn van den Boom
Telefoonnummer
Onderwerp Afrikaanse varkenspest

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Bezorgd heeft Natuurmonumenten kennis genomen van de brief (kenmerk DGAN-DD/18252811) die minister C. Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit u gisteren deed toekomen.

Vooruitlopend op een eventuele uitbraak van Afrikaanse varkenspest (AVP) in Nederland heeft de minister met betrokken provincies afspraken gemaakt over *“intensiveren van het wild zwijnbeheer en de jacht”* met als beoogd doel dat het *“risico op introductie kleiner wordt”*. Dit is een trendbreuk met de eerdere opstelling van het Ministerie.

Om populaties van wilde zwijnen nu al fors te kunnen reduceren, kiest de minister ervoor de mogelijkheden voor populatiebeheer vergaand uit te breiden. Provincies krijgen de mogelijkheid om nieuwe, onconventionele maatregelen toe te passen. De minister maakt het (middels een ministeriële regeling) mogelijk dat *“zes personen, in aanwezigheid van ten hoogste drie aangeliende honden, voor wilde zwijnen hoorbaar in het gebied aanwezig zijn”* om wilde zwijnen zo naar *“zes geweerdragers”* te drijven. Hoe deze methode moet waarborgen dat de zwijnen niet opzettelijk verontrust worden, zoals de minister stelt, is ons niet duidelijk. Natuurmonumenten is van mening dat deze wijze van drukjacht met inzet van jachthonden de kaders van een *“beperkte bewegingsjacht”* te boven gaan. Het verbaast ons dat er niet voor wordt gekozen om eerst ervaringen te delen die worden opgedaan, met meer kleinschalige vormen van bewegingsjacht in het versnipperde Nederlandse landschap, voordat (veel) verdergaande jachtmethoden worden toegestaan. Wij roepen uw Kamer op om de voorstellen op dit onderdeel bij te stellen.

Natuurmonumenten begrijpt niet wat de aanleiding is voor deze trendbreuk in de omgang met wilde zwijnen in Nederland, zolang er geen sprake is van een AVP-uitbraak in ons land, en er zelfs geen sprake is van besmette wilde zwijnen in de grensregio.

Op 24 september j.l. heeft de minister, naar aanleiding van de infectie in België, de Tweede Kamer per brief (nr. 29 683) geïnformeerd over maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van Afrikaanse varkenspest naar Nederland. De minister laat op dat moment weten, dat de door haar geconsulteerde deskundigengroep dierziekten oordeelt dat "*de kans op introductie van AVP door migratie van wilde zwijnen zeer klein is*". De kans op introductie door menselijk handelen wordt "*als grootste risicofactor*" gezien. Bovendien oordeelt de deskundigengroep dat "*de kans op introductie in Nederland met de vondst van de besmette wilde zwijnen in België niet veel is toegenomen*".

In die brief benadrukt de minister dat beleidsdraaiboeken zich richten op reductie van wilde zwijnen, in een situatie waarin er daadwerkelijk sprake is van een uitbraak van AVP in Nederland. Ook stelt de Minister dat de adviezen van de European Food Safety Authority (EFSA) en de Europese Unie geïmplementeerd worden "*mocht er een besmetting bij wilde zwijnen in Nederland worden vastgesteld*". Het is ons niet bekend wat de aanleiding is om op dit moment – zonder reëel risico op AVP-introductie door wilde zwijnen in Nederland – toch te kiezen voor deze koerswijziging.

Afrikaanse varkenspest is een ernstige dierziekte die verstrekkende gevolgen kan hebben, voor wilde en gehouden varkens. Natuurmonumenten steunt volledig dat er maximaal wordt ingezet op preventie en beheer van risicodragende activiteiten (menselijk handelen). Indien er in de toekomst daadwerkelijk sprake is van een uitbraak van AVP in Nederland, dan nemen wij als terreinbeherende organisatie uiteraard onze volledige verantwoordelijkheid om verspreiding en uitbreiding daarvan te voorkomen. Maar de feitelijke situatie op dit moment is dat er geen uitbraak van AVP in Nederland is, evenmin in de grensregio, en dat de kans op introductie via wilde zwijnen zeer klein is.

Er zijn steeds meer wilde zwijnen in Nederland. Natuurmonumenten draagt bij aan het beheer van deze populaties om zo schade, gevaar en overlast te beperken en voorkomen. De praktijk laat zien dat dit werkt. In Noord-Brabant zijn zwijnenpopulaties de voorbije jaren gegroeid, terwijl de economische schade gehalveerd is. In dat verband vragen wij ook uw aandacht voor de (politieke) omgang met de veelgehoorde term "nul-standsgebieden". Deze term is niet in formele zin in wet- en regelgeving gedefinieerd en ingeregeld, en in dat opzicht is er ook geen sprake van dat hij bestuursrechtelijk handhaafbaar zou zijn. Wij menen dat de goede omgang met "nul-standsgebieden" het werken aan '0 schade' is, maar niet het werken aan '0 dieren'.

Het wilde zwijn is een prachtig, waardevol dier dat thuishoort in de Nederlandse natuur en het Nederlandse landschap. Bij de keuze om zwijnen te doden, moeten we rekenschap nemen van de vraag of maatregelen daadwerkelijk effectief en proportioneel zijn.

Met vriendelijke groet,

Marc van den Tweel

Algemeen directeur